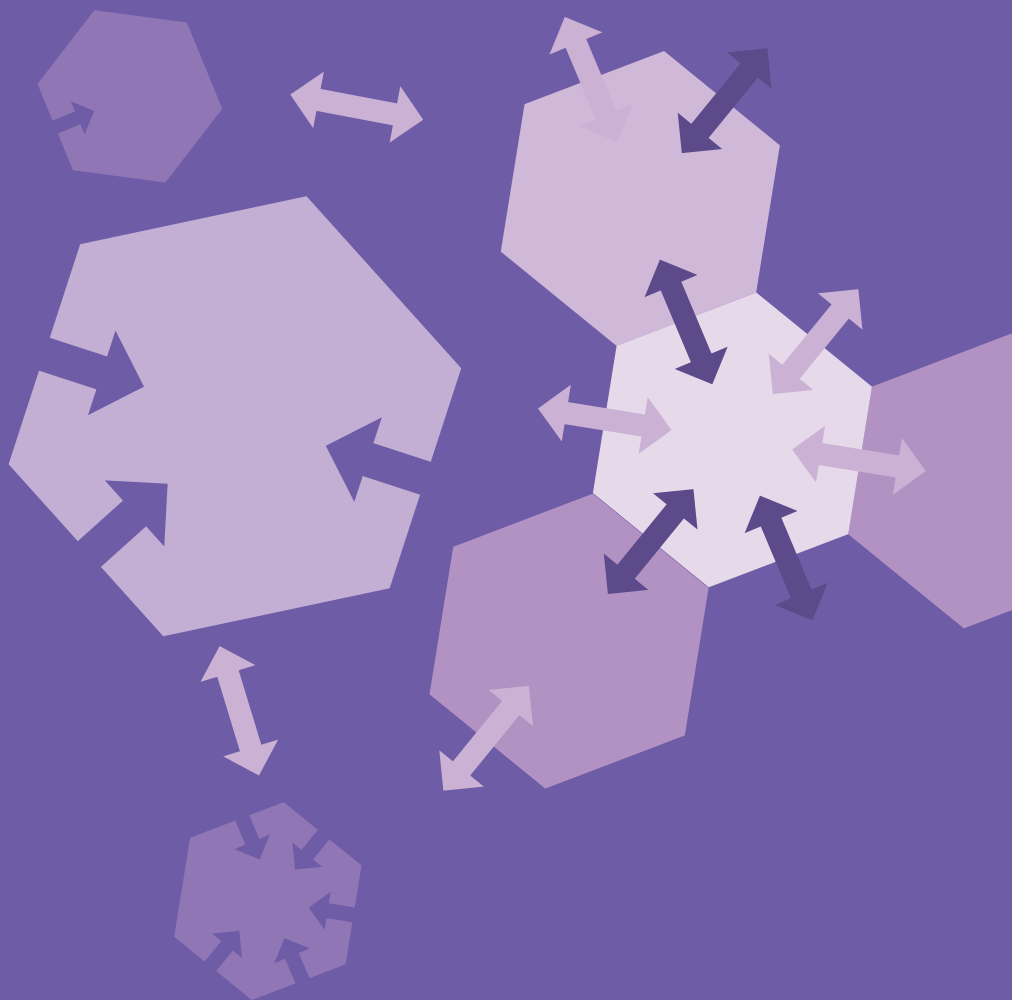

КАКО ДО ЕФЕКТИВНА АДМИНИСТРАТИВНА ПРАВДА?

Проектот "Граѓаните во Собранието: Законодавни иницијативи за човекови права" е финансиран од Европската Унија

КАКО ДО ЕФЕКТИВНА АДМИНИСТРАТИВНА ПРАВДА?

Документ за јавни политики

Издавач:

Фондација за демократија на Вестминстер

За издавачот:

Фондација за демократија Вестминстер
ул. Наум Наумовски - Борче 50/2-19
1000 Скопје
www.wfd.org

Автори:

Жарко Хаџи-Зафиров и Никола Јовановски
Центар за правни истражувања и анализи

Лектура: Конгресен сервисен центар

Скопје, 2016 година

Овој документ е овозможен со финансиска поддршка на Европската Унија во рамки на проектот „Граѓаните во Собранието: Законодавни иницијативи за човекови права“ што го реализира Фондацијата за демократија на Вестминстер во соработка со Високата школа за новинарство и за односи јавноста. Наведените мислења на оваа публикација се мислења на авторите и не ги одразуваат секогаш мислењата на Европската Унија.

ЦЕНТАР ЗА ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА И АНАЛИЗИ. ■
CENTER FOR LEGAL RESEARCH AND ANALYSIS

ПРЕДГОВОР

Овој документ за јавни политики е продуциран во рамките на проектот: „Граѓани во Собрание: Законодавни иницијативи за човекови права“, финансиран од Европската унија и кофинансиран од Фондацијата за демократија Вестминстер.

Преку проектот се поддржани 11 иницијативи за промени на закони што се однесуваат на човековите права во повеќе области: образование, здравствена заштита, социјална заштита, медиуми, судство, дискриминација итн. Иницијативите се реализираат од страна на 12 организации што се директно вклучени во процесот на донесување закони преку: (1) Едукација за истражувања и документи за јавни политики; (2) Јакнење на соработката меѓу медиумите и граѓанскиот сектор; и (3) Интензивирање на соработката со собранието и граѓанските организации.

Овој документ за јавни политики е резултат на обуките за применети истражувања и за креирање документи за јавни политики на кои присуствуваа претставници од дванаесетте организации што се вклучени во проектот, како и менторската поддршка што што беше обезбедена во период од јуни до октомври 2016 година. Обуките и менторската поддршка беа испорачани од Високата школа за новинарство и односи со јавност и од Фондацијата за демократија Вестминстер. Во текот на овој период, а како резултат на обуките и со поддршка на менторите, организациите креираа планови за истражување што ги спроведоа и врз основа на кои подготвија документи за јавни политики во кои јасно и издржано се идентификува проблемот, но се нудат и предлози за законски измени што би довеле до негово решавање.

Содржината на овој документ за јавни политики е во целосна одговорност на авторите и не ги одразува ставовите на Фондацијата за демократија Вестминстер и на Високата школа за новинарство и односи со јавност.

**КАКО ДО ЕФЕКТИВНА
АДМИНИСТРАТИВНА ПРАВДА?**

Скопје, 2016 г.

СОДРЖИНА

1. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ	7
2. ВОВЕД	10
3. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРОБЛЕМОТ И СЕГАШНАТА СОСТОЈБА....	13
4. МОЖНИ ОПЦИИ НА ЈАВНАТА ПОЛИТИКА	24
5. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	28
5.1. Заклучоци	29
5.2. Препораки	30
БИБЛИОГРАФИЈА.....	32

1. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Овој документ за јавни политики е дел од иницијативата „Ефективна административна правда“ на Центарот за правни истражувања и анализи како дел од програмата „Собранието и граѓаните: Законодавни иницијативи за човекови права“ што го реализира фондацијата за демократија Вестминстер во партнерство со Високата школа за новинарство и за односи со јавноста.

Целта на документот е да укаже на проблемот на неефективноста на управното судство, односно неможноста граѓаните на брз и ефективен начин да остварат заштита или признавање на своите права преку управните судови. Идејата на документот за јавни политики е како да се поттикне зголемувањето на ефективноста на одлуките на управните судови како заштитници на правата и слободите на граѓаните од противзаконското и самоволното постапување на органите на државната управа.

Главните проблеми разработувани во делот што следува се ефикасното и ефективното работење на управното судство, пред сè, на Управниот суд на Република Македонија. Клучните причини што ја прават административната правда неефективна се долгото траење на постапката пред Управниот суд, како и на неодлучувањето на Управниот суд во полна јурисдикција, односно по меритумот на предметот (избегнувањето на Управниот суд директно да утврди дали некој граѓанин или правно лице може да ужива определено право засновано со Уставот и со законите). Ова би значело, на пример, доколку некој граѓанин се обрати до Управниот суд за одбиен упис во Катастарот на недвижности, Управниот суд со пресуда треба да го задолжи Катастарот за недвижности да изврши упис на недвижноста на граѓанинот, а не само да ја поништи потврдата на Катастарот поради тоа што е незаконита.

за извршување пресуди, додека извршувањето би било спроведувано од страна на надзорен орган во рамките на државната управа или самостоен орган, како, на пример, Советот за инспекциски служби.

Тимот на истражувачи ги презентира и можните опции за јавната политика што е тема на овој документ. Оттука, истражувачкиот тим по спроведената анализа и разговори утврди дека е потребна **брза измена на два закони**: Законот за управни спорови и евентуална промена во Законот за инспекциски надзор, со цел да се воспостави ефикасен систем за извршување на одлуките и дека е потребно Управниот суд да комуницира со органот што би бил задолжен за извршување на одлуките.

ЦПИА предлага итно креирање механизам за извршување на одлуките на Управниот суд, од чии редови би бил назначен судија или службеник што ќе го следи извршувањето. Притоа, обезбедувањето обука за судиите или службениците што ќе бидат задолжени за следење на извршувањето на одлуките е една од препораките за кои тимот верува дека ќе доведе до ефективност во административната правда во Република Македонија.

Оваа анализа покажува дека управното судство се наоѓа во период во кој е потребно преземање конкретни чекори што би довеле до зголемување на ефективноста на правдата.

Но, во практиката, целиот овој процес не е толку едноставен и покрај тоа што е на едноставен начин уреден со Законот за управните спорови. Имено, Управниот суд е должен, во согласност со членот 40 од овој закон, доколку „претходно со пресуда го поништил управниот акт, а органот не постапил по насоките и ставовите на судот изнесени во пресудата, со пресуда да ја реши управната работа“¹, но таа обврска Управниот суд речиси никогаш и не ја почитува, со што создава „пинг-понг“ ефект за граѓанинот. Ова би значело дека ако граѓанин, чие барање за рефундација на парични средства од Фондот за здравство биде одбиено од страна на министерот за здравство, има право да се обрати до Управниот суд и да побара заштита. По разгледувањето на предметот, судот може да утврди дека одлуката на министерот за здравство е незаконита поради што на граѓанинот му следува рефундација на платените средства за здравствени услуги, да ја поништи и да му наложи да донесе одлука согласно насоките што ќе му ги даде во пресудата. Доколку министерот за здравство не постапи според насоките на Управниот суд и повторно донесе одлука со иста содржина како таа што му била поништена, логично е да се очекува дека Управниот суд треба да му признае право на рефундација на граѓанинот. Но, во практиката, ситуацијата е сосема поинаква: Управниот суд само ќе продолжи да ги поништува одлуките на министерот за здравство и да дава насоки за признавање на правото на рефундација, без оглед на тоа што тие нема да бидат почитувани. Во определени случаи во постапките за рефундација, Управниот суд донел дури по две „позитивни“ пресуди со кои го поништил решението на министерот за здравство, но без никаков ефект. Оваа практика на Управниот суд се пресликува во сите негови постапки, без оглед на видот на правната работа и органот што ја донесува одлуката во управната постапка.

Истражувачкиот тим на ЦПИА започна со анализа на документи што се однесуваат на оваа проблематика, првенствено на Законот за управните спорови, одлуките на Уставниот суд со кои се укинуваат неговите одредби, Законот за парничната постапка, како и извештаите за работа на Управниот суд во периодот 2008–2014 година, и извештајот на Судскиот совет на Република Македонија за 2015 година. Покрај овие документи, беа анализирани и извештаи и анализи за работата на управните судови, наведени во користени материјали, од кои беа добиени

¹ Закон за управните спорови, член 40 став 1 алинеја 5 (СВРМ бр. 62/2006, СВРМ бр. 150/2010).

3. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРОБЛЕМОТ И СЕГАШНАТА СОСТОЈБА

Неефективноста на административната правда се должи, пред сè, на недостиг на механизам за спроведување на одлуките на Управниот суд. Поради тој недостиг, органите на државната управа чувствуваат „удобност“ да не постапуваат според одлуките на Управниот суд, со што, всушност, се одолжуваат постапките пред управните судови. Постапките може да траат и по неколку години. Со текот на времето, кај граѓаните се јавува сомнеж и тие ја губат довербата дека Управниот суд може на ефективен начин да ги заштити нивните права и слободи што им се прекршени од страна на државните органи.

Но овој проблем не е актуелен само во последните неколку години, туку тој датира од многу порано. Управата во секоја држава претставува систем преку кој се спроведуваат политиките на државата. Директни спроведувачи на политиките се првостепените органи (органите на управата, како што се УЈП, Царинската управа, Агенцијата за катастар на недвижности на Република Македонија, Управата за водење матична евиденција и многу други). Нивни контролори во минатото беа т.н. второстепени владини комисији, кои беа составени од раководители на управните органи, министри, директори на институции, а со цел да се коригира работата на управните органи, но и да се врши увид во аномалиите на системот. Овие комисији не успеаја да ја извршат својата функција, поради што беа укинати. Поради тоа, во рамките на „втората“ судска реформа што започна во 2004 година преку усвојување на Стратегијата за судска реформа 2004–2009 година, беше одлучено да се основа нов специјализиран суд за решавање на управните спорови. Како што е наведено во Стратегијата, потребата од создавање посебен, специјализиран суд во областа на управните спорови се оправдува со неможноста Врховниот суд на Република Македонија ефективно да се справи со нив. Имено, се нагласува дека управните спорови се едно од „тесните

Со цел да се растовари Управниот суд од сè поголемиот прилив на предмети, повторно беа воведени второстепените комисији. Прво, во 2011 година беше воведена Државната комисија за одлучување во втор степен во работен однос и управната постапка⁶, додека, пак, во 2014 година беше основана Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка⁷. Со овие законски решенија, но и со зголемувањето на бројот на судиите за нијанса се намали бројот на заостанати предмети во Управниот суд, но тоа не придонесе да се намали бројот на предмети по основ на донесување одлуки во полна јурисдикција, со што Управниот суд продолжи да си игра „пинг-понг“ со органите на државната управа при што најмногу штета трпат граѓаните.

Една од целите на формирањето на Управниот суд е формирање суд што ќе биде задолжен да врши надворешна, судска контрола на работата на управните органи и да спроведува ефикасна и ефективна административна правда, односно на брз, економичен и експедитивен начин да одлучува ефективно за правата и слободите на граѓаните што бараат судска заштита од незаконито работење на органите на државната управа.

Граѓаните брзо ја препознаа улогата на Управниот суд и почнаа да се обраќаат до него веднаш по неговото основање, со што бројот на предмети од година во година растеше.

⁶ Закон за основање државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен – (СВРМ 51/2011).

⁷ Закон за основање државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (СВРМ 130/2014).

разработено понатаму во документот, Државната комисија игра значајна улога на филтер на предметите што доаѓаат пред судот.

Зголемен број заостанати предмети

Зголемениот број заостанати предмети не се должи само на често спомнуваните акумулирани предмети од Врховниот суд што беа пренесени во Управниот суд во 2007 година, туку доколку се земат искуствата од спроведените интервјуа и разговори во фокус-групите, тој се должи и на воспоставената практика на неефективно решавање на предметите, односно недонесување ефективни одлуки со кои би се утврдило право или би се отстранила некоја обврска наметната спротивно на закон, за што зборувавме погоре.

Општ став на сите судии беше дека не постои методологија со која се обележуваат повторувачките предмети и причината за нивното повторување. Тоа се предметите што еднаш веќе биле решени во корист на граѓанинот, но повторно биле вратени до Управниот суд поради непостапувањето на органот на државната управа по инструкциите во одлуката со која претходно му бил поништен управниот акт.

Законот за управните спорови во членот 40¹⁶ предвидува ситуации во кои Управниот суд задолжително треба да ја реши со пресуда управната работа за која е поднесена тужба од страна на тужител. Овие случаи, во најмала рака, ги покриваат најголем број од ситуациите поради кои и се поднесува тужба (погрешна примена на право, непостапување на управниот орган по насоките на судот дадени со пресудата со која веќе е поништен управниот акт на тој орган, ако тужителот по пресудата со која бил поништен управниот акт поднесе нова тужба како резултат на непостапување по правното мислење на судот, „молчење на администрација“ и други). Со тоа на судот му дава можност за т.н. одлучување, односно решавање на правната работа, и со таквата пресуда да го замени управниот акт. Притоа, во дел од овие ситуации, Управниот суд е должен да го извести органот на надзор за донесената пресуда и да го суспендира овластеното службено лице што не ја почитувало пресудата на судот и да покрене постапка за негова одговорност¹⁷. Според судиите,

¹⁶ Законот за управните спорови (CBPM 62/2006 и CBPM 150/2010).

¹⁷ Ibid.

поднесуваат тужба до Управниот суд. Двајца од интервјуираните лица досега против ист орган за иста правна работа поднеле по три тужби:

Јас имам поднесено 3 тужби за легализација на бесправно изграден објект, којкашаситарош ирвично ми зоуишиа, ашоа ми зо избриша без никаков правен основ што беше дваши констиширано од сшрана на Управниот суд. Се надевам дека сега Управниот суд, по 5 години, ќе донесе пресуда со која ќе изврши уиис на мојот имот во Кашаситарош.²¹

И покрај шоа што ушврдија дека нема чек за ислаша на национализираната земја, орѓанот за денационализација донесе повторно нежашивно решение, па морав да поднесам тужба по шреиш паш. Сам барам судската практика за Управниот суд еднаш засекогаш да донесе одлука за да ни се враши имотот што ни е одземен пред 70 години и што зо гледам секој ден од прозорецот на мојот дом.²²

Фокус-група со адвокати и правници

Адвокатите и правниците беа согласни дека Управниот суд релативно брзо постапувал во нивните предмети, но дека и покрај сите дописи и аргументи што ги изложиле во постапката не добиваат ефект од неа, со што понекогаш се доведува во прашање и нивниот углед и репутацијата.

Мојата клиентка ми кажа: што ако ги доби сите пресуди позитивни кога јас не можам да си ја уишам земјата што ми ја остави ташко ми, или Исшо така, една клиентка ми сшмна дека ќе ме кани на 8-ми роденден кај нејзиниот син за кој сè уште сме пред Управниот суд за рефундација за средсшва пашени за породување на дешишо. Што да кажеме повеќе.“²³

Оттука може да се заклучи дека Управниот суд е само коректор на работата на управните органи, но не и заштитник на правата и слободите на граѓаните и другите лица во Република Македонија.

21 Извадок од транскрипт од фокус-група со граѓани реализирана на 14 септември 2016 година.

22 Извадок од транскрипт од фокус-група со граѓани реализирана на 14 септември 2016 година.

23 Извадок од транскрипт од фокус-група со адвокати, реализирана на 16 септември 2016 година.

дека управната правда претставува најмалку атрактивна за практичарите од причина што „не ѝ се гледа крајот“ за разлика од другите судски постапки што се водат пред редовните судови. Оваа констатација се заснова врз долготрајноста на постапката во управен спор, но не поради нејзината должина, туку поради репетитивноста, односно повторувањето на постапката. Најголем проблем со кој се соочуваат практичарите е тајмингот во кој се остварува судската заштита и целосното самоволие на органите на управата поради несносење одговорност за донесените одлуки. Практичарите потенцираат дека за разлика од судиите што сносат целосна одговорност за одлуките што ги носат, државните службеници и функционерите во управата воопшто не се под надзор за квалитетот на донесените управните акти, па поради тоа сè повеќе се зголемува просторот за арбитрарно постапување. Практичарите, исто така, наведуваат дека доколку се спроведе оценување на службениците и функционерите во однос на поништени и укинати одлуки од страна на Управниот суд, тоа би можело да придонесе кон поголемо почитување на одлуките на Управниот суд со што би се намалил и обемот на работата. Од страна на адвокатите беше укажано дека во своето работење имаат сретнато одлуки што се донесени во полна јурисдикција, но тоа биле само ретки случаи и тие биле карактеристични во сегментот на денационализацијата. Во истата насока беше напоменато дека имаат сретнато и издвоени мислења, но само во предмети што се многу специфични, како, на пример, во предмети против решенијата на министри по тужби на т.н. заменски министри.

Заеднички заклучок е дека Управниот суд воопшто не одлучува ефективно, што доведува до сериозни консеквенции во правниот поредок на Република Македонија, а не само во поединечното остварување на правата на граѓаните и другите лица во Република Македонија.

Фокус-група со судии

Од страна на интервјуираните судии, истакнато беше дека долгото траење на постапките пред Управниот суд е причина на нереагирањето на органите на управата што се тужени, односно од непостоење можност Управниот суд сам да ги прибави списите од предметот, туку треба да чека тие да му бидат доставени од

Недоверба во судството. Неможноста граѓаните на Република Македонија да дојдат до правдата поради сторена повреда од страна на државната управа ја намалува довербата кон судската власт и паралелно ја зголемува несигурноста од извршната власт, бидејќи граѓаните во ваква ситуација, освен до Управниот суд, немаат каде да се обратат за заштита.

Несигурна бизнис - клима: Несигурноста што ја генерира управното судство преку својата неефективност директно влијае врз претприемништвото и врз бизнис-климата. Не постои заштита од арбитралното и незаконито постапување на органите на управата, посебно што Управниот суд обезбедува заштита и во делот на национализацијата, експропријацијата, даноците и царините.

Импликации на судски и државен буџет: Процесот на повторување и одолжување има и свои финансиски импликации како на судскиот буџет, така и на државниот буџет на Република Македонија. Повторувањето на постапката доведува до дополнителни материјални трошоци и дополнителен ангажман на човечки ресурси. Логично е да се заклучи дека економската вредност на еден спор се зголемува повеќекратно со секое негово повторување.

Во крајна линија, Управниот суд од своето постоење до изготвувањето на оваа анализа постапува толку неефективно, што во целост ја занемарува уставната надлежност на судовите, и ја доведува под знак прашање темелната вредност – владеење на правото во Република Македонија, како основен постулат на едно демократско и граѓанско општество. Оваа аномалија може да има и посебни консеквенции во евроатлантските аспирации што се клучни за демократскиот и економски развој на Република Македонија.

орган. Вториот пристап, застапуван од Министерството за правда, адвокатите и правниците, како и од граѓаните, беше дека треба да постои мешовит модел, кој би ги вклучил Управниот суд и дополнително некој друг орган, како што беше намерата на првиот пристап, орган на надзор и контрола. Како пример за ваков орган во вториот пристап беше наведен скоро формируваниот Совет за инспекциски служби под кој е всушност координацијата на сите инспекциски служби во Република Македонија. Застапниците на вториот пристап потенцираа дека главната улога би ја имал Управниот суд, кој би требало да назначи судија што би го следел извршувањето пресуди по службена должност, но, пред сè, на барање на тужителите во управниот спор. Судијата што би бил надлежен за следење на извршувањето би имал постојана комуникација со, на пример, Советот на инспекциски служби, кој всушност би го спроведувал присилното извршување на пресудите преку инспекциските служби. Покрај ова, застапниците на вториот пристап потенцираа дека е потребно и да се уреди временската рамка како за донесување одлуки од страна на Управниот суд, на пример, 3 месеци по прием на тужбата, така и временската рамка за извршување на одлуките на Управниот суд, за која веќе постои законски основ предвиден во членот 52 од Законот за управните спорови каде што е наведено дека *Ако според природата на работата што била предмет на спорот, место ионизирувањето управен акт, треба да се донесе брзо, надлежниот орган е должен да го донесе без одлагање, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на доставувањето на пресудата.*

И двата пристапи може да се земат како добра основа за промена од причина што веќе лоцираниот проблемот на неефективноста на административната правда е дуален. Од една страна, недисциплинираноста на органите на државната управа што резултира со арбитарно спроведувањето на управната постапка што доведува до еден магичен круг или „пинг-понг“ ефект што може да трае со години, ако не и со децении (пример, Миткова против Македонија), и институционалната неподготвеност или отсуство на институционална и процесна храброст за отпочнување процес на донесување одлуки со полна јурисдикција од страна на Управниот суд.

Слабата страна на првиот пристап е дека доколку се остави делот на спроведување на последниот дел на ефективност на

Овие ставови што беа изразени од страна на фокус-групите всушност се базираат врз прагматичност. Тие се решенија од практична гледна точка и на нив се гледа како добар почеток за заживување на административата правда што во моментот е во длабока летаргија од која тешко дека ќе излезе во догледно време без драматични и брзи промени. На оваа состојба дополнително ќе влијаат и негативните оценки што ги даваат најрелевантните меѓународни институции, а, пред сè, Европскиот суд за човекови права преку своите пресуди на кои, имајќи го предвид временскиот период од основањето на Управниот суд, само ќе им се зголемува бројот. Оваа состојба директно ќе влијае како врз економските показатели, така и врз аспирациите на Република Македонија во евроатлантските интеграции.

5.1 Заклучоци

1. Постои сериозен проблем со арбитрарноста на органите на управата, кои не ја почитуваат положбата на управното судство и не постапуваат според насоките што Управниот суд им ги дава во своите одлуки со кои ги поништува нивните акти поради незаконитост, што е резултат на немање систем за извршување и следење на извршувањето на тие одлуки.
2. Управниот суд не се впушта во мериторно одлучување во репетитивните предмети, за кои веќе еднаш донел одлука, со што се создава состојба на „пинг-понг“ ефект, и покрај тоа што законот му овозможува и го задолжува да одлучува во полна јурисдикција.
3. Управниот суд всушност претставува коректор на работата на управните органи, но не и заштитник на правата и слободите на граѓаните и другите лица во Република Македонија.
4. Репетитивноста, односно повторувањето на постапката останува еден од најсериозните проблеми со кои се соочуваат граѓаните.
5. Судиите се соочуваат со проблем при собирањето на списите од предметите, односно постои недостиг на комуникација на институционално ниво. Недостигот се должи всушност на нереагирањето на органите на државната управа.
6. Адвокатите честопати се соочуваат со проблемот дека и покрај фактот што добиваат позитивни пресуди од управните судови, нивните клиенти сепак не можат да ги остварат своите права за кои се води спорот.

сїроведувањейџо на извршуванейџо.

4. Обучување на судиите и/или на службениците што ќе бидат задолжени за следење на извршуванейџо на одлуките, лицата од Советот на инспекциски служби што ќе бидат задолжени за извршување на одлуките, како и на организите на управата што треба да ги сїроведат уапсивата на Управниот суд искажани во неговите одлуки со кои на овие организии им ги понистил управните акти.

БИБЛИОГРАФИЈА

Данче Даниловска-Бајдевска, Нада Наумовска (2012) *Повеќе штруд за ѝодобар суд – Судската заштитна на човековите права во уйравен сйор*. Скопје, ФООМ

Закон за управни спорови, Сл. весник на РМ бр. 62/06 и 150/10

Закон за парнична постапка, Сл. весник на РМ бр. 79/05, 110/08, 83/09, 116/10 и 124/15

Закон за основање државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, Сл. весник на РМ бр. 51/11)

Закон за основање на државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка Сл. весник на РМ бр. 130/14)

Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 231/2008 од 16 септември 2009 година

Стратегијата за реформа на правосудството 2004 година – Министерство за правда (www.justice.gov.mk)

Извештај за работата на Управен суд за 2008 година

Извештај за работата на Управен суд за 2009 година

Извештај за работата на Управен суд за 2010 година

Извештај за работата на Управен суд за 2011 година

Извештај за работата на Управен суд за 2013 година

Извештај за работата на Управен суд за 2014 година

Годишен извештај за работата на Судскиот совет за 2012 година

Годишен извештај за работата на Судскиот совет за 2015 година

Апликација број 48386/09 Миткова против Република Македонија, Европски суд за човекови права

WESTMINSTER
FOUNDATION FOR
DEMOCRACY

ВИСОКА ШКОЛА ЗА НОВИНАРСТВО
И ЗА ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Facebook: <https://www.facebook.com/GragjaniSobranie>

Twitter: @inicijativi

Web: www.wfd.org / www.vs.edu.mk